

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat. olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 3 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

A Nádor csatorna társulat.

Megyénk és Tolnamegye ezen nagyfontosságú társulata életének és működésének egyik kiemelkedő mozzanatához ért kedden. Ekkor szavazta meg ugyanis a társaság azt a közel 200 ezer koronára rugó költséget, amely a csatorna végleges szabályozására feltétlenül szükséges.

Ez az ülés abból a szempontból is felette érdekes, mert Zichy Nándor gróf, a társulat nagyerdemi-elnöke éppen e nagyfontosságú időpontra töltötte a társulat élén való áldásos működésének 50-dik évfordulóját.

Azoknak kedvéért, a kik olvasóink közül a nagyfontosságú társulat ügyei iránt érdeklődnek leközzöljük a csatorna építésének a következőkben:

Ismeretesek azon árvizbajok, melyek a Sió és Sárviz alsó szakaszán, az érdekeltségre a helyzetet türethetlenné tették, s a melyek folytán a múlt század 80-as éveiben a szegzárdi alapítványi urodalom, a tolnai urodalom és Agárd község a nádorcsatorna társulathoz a bajok orvoslása céljából fordultak.

Az ezen panasz alapján megindult tárgyalások és a Nádorcsatorna társulatnak e tárgyban földmivélsügyi minisztériumhoz intézett beadványának folyamánya az volt, hogy a földmivélsügyi miniszter ur 1091. évi november hó 17-én 50434/901. szám alatt kelt leiratában arról értesítette a társulatot, „minthogy a Duna magas vizállása esetén a Sió és Sárviz alsó völgye a Duna vízszabotása következtében előntés veszélyének tehető ki, ezen nagyvizek visszahatásának ellensúlyozását illetőleg a Sióba és Sárvizbe betóduló dunai nagyvizek elleni védekezést a veszélyeztetett érdekek szempontjából“ a földmivélsügyi miniszter ur is szükségesnek tartja“ minthogy azonban az említett czélból létesítendő munkálatokról terv és költségvetés rendelkezésre nem áll s e nélkül a hozzájárulás mérve s az érdekeltségi kör kérelmezett megállapítása nem lehetséges, felhívta a társulatot, hogy a szegzárdi vámhídtól, felfelé a Sió és Sárviz mentén foganatosítandó vízmentesítési munkálatok tervét és költségvetését az I. ker. kulturmérnöki hivatallal egyetértőleg mielőbb készíttesse el s azt jóváhagyás és a hozzájárulási arány megállapítása céljából megindítandó tárgyalás elrendelése végett a miniszter urhoz terjessze fel.

A nádorcsatorna társulat indokolt felterjesztésére későbbben 1892. július 21-én 35915/92. szám alatt a földmivélsügyi miniszter ur úgy rendelkezett, hogy a szóban forgó terveket a kulturmérnöki hivatal készítse el.

A kulturmérnöki hivatal ezen megbízásának megfelelve, a tervet és költségvetést elkészítette, melyet a földmivélsügyi miniszter ur 1901. évi április hó 25-én 34880/901. szám alatt kelt leiratával azzal küldte le a Nádor csatorna társulatnak, hogy az ármentesítési munkák kivételére iránt a szükséges tárgyalásokat indítsa meg.

A társulat által megindított tárgyalások eredményre nem vezetvén, az 1901. évi december hó 17-én tartott közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján a Nádor csatorna társulat elnöke Zichy Nándor gróf Ő Excellenciája a földmivélsügyi miniszter urhoz hosszabb előterjesztést tett, melyben az ügy előzményeinek részletes előadása alapján ezt kéri, hogy a mennyiben a földmivélsügyi miniszter ur, a kulturmérnöki hivatal tervében fölélt munkálatok kivételét szükségesnek tartja, ugy azoknak államköltségen való foganatosítását rendelje el.

A társulat ezen felterjesztésére a földmivélsügyi miniszter ur 1904. évi október hó 28-án 43939/904. szám alatt a következő leiratot intézte a társulathoz:

„A társulat 1902. december 22-én beérkezett felterjesztésében azon kérelmet terjesztette hivatali elődóm elé, hogy a Sió és Sárviz alsó szakaszán szükségesnek mutatózó árvízvédelmi munkálatoknak államköltségen leendő végrehajtását rendelje el. Ismerve azt a helyzetet, mely a társulat részéről ez irányban ismételt felszólások alapját képezi, az ügy megoldását a magam részéről is esetleg bizonyos mértékű állami hozzájárulás engedélyezésével előmozdítani kívánom.

— *Mielőtt azonban az állami hozzájárulás engedélyezése s annak mértéke tekintetében bármilyen irányban állást foglalhatnék, szükségesnek találom, hogy az említett árvédelmi munkálatoknak az I. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal által készített tervet és azok költségeit, egy e czélból tartandó értekezleten a társulati és külön érdekeltekkel megismertessenek s azokkal egyuttal a költségvetés kérdése is előzetesen tisztáztassék.* — Ezen értekezlet összehívásával és vezetésével Józsa László miniszteri oszt. tanácsost biztam meg, ki erre nézve a társulattal előzetesen s közvetlenül fog érintkezésbe lépni: kiküldtem továbbá erre az értekezletre Pécs Béla műszaki tanácsos, kerületi

felügyelőt, valamint Vigyázó Imre kir. mérnököt az I. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal vezetőjét. Felhívom a társulatot, hogy az értekezletre megbízottait küldje ki — azonkívül pedig, — miután az agárd-medinai érdekeltség a munkálatok által különösen is érdekelve van — az iránt is gondoskodjék, hogy a nevezett érdekeltség az értekezleten kellőképen képviselve legyen. Az értekezlet idejét és helyét a nevezett miniszter-osztálytanácsos fogja kitűzni, a kivétel végből az értekezleten részt veendő társulati és érdekeltségi tagok nevei mielőbb közlendők.“

A földmivélségi miniszter ur ezen meghatalmazása és a társulati elnök Ő Excellenciájával való előleges megállapodás alapján voltam bátor a társulatot és annak közvetítésével a munkálatoknál közvetlenül érdekelteket a mai értekezletre összehívni.

Ez nekem előrebocsátása után bátorkodom a társulat elnökének nézve azon indítványt tenni, hogy első sorban meg fogom ismertetni az érdekeltséggel a tervet és a költségvetést, ezután pedig a költségviseles kérdését fogom megbeszélés tárgyává tenni.

A Sárviz és Sió völgyei Simonőrnya község közelében egyesülnek s ezen ponttól azonogy völgyben vonulnak tovább a Duna folyam felé. Ezen egyesült völgy vízei korábban Bába közelében, ma pedig Szekszárd városa fölött ömlenek a Dunába. Azonban Simonőrnánál a két vízfolyásnak csak a völgye egyesül, mert a múlt század kiváló hydrotechnikusai a Siónak és Sárviznek két külön medret létesítettek, felismerve ama fontos követelményt, hogy a külvizek a belvizektől elkülönítve vezetendők le. A külvizek levezetésére ugyanis az egyesült völgy jobboldali domb lábához simuló és balpartján töltéssel ellátott Sió meder létesült, míg a völgy legmélyebb vonalán — eredetileg töltések nélkül — ásított meg a „szárító csatorna“ rendeltetésével a mai Sárviz medre.

Sió-Agárdnál ezen két meder egyesül és a külvizekből származó Sió vízei a Sárviz belvizeivel együtt közös mederben folytatják utjokat a Duna folyam felé.

A Siónak fennebb említett balparti töltése Harcnál végződik, úgy hogy Harcon túl ezen meder sincs töltéssel övezve; a Sárviz mentén ma fennálló töltések pedig eredetileg a mederből kiemelt földdeponiák voltak. Az egyesült Sió-Sárviz medernek árvíz viszonyai ugyanis a szegzárdi vámhídnál kezdődő s a taplósi Dunaágra tortoló átmetszés létesítése óta megváltoztak, minek következtében a Sárviz mindkét partján fennállott földdeponiákból a felmerült szükséghez képest a mai — bár szintén jelentéktelen és meg nem felelő méretű — árvédelmi töltések fejlődtek míg a Siótöltés eredeti állapotában is képes vol

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)
az „OTTHON“ kávéházban Kossuth-utca 17. sz.

Naponta 2300. méter film bemutatás!

Szabad bemenet! I. rendű cigány zenekar! Buffet.

Mai lapunk 4 oldal.

a megváltozott árvízi viszonyok támasztotta igényeket kielégíteni:

Az előadott helyzetből származó főbb hátrányok és bajok, amelyek a Sió és Sárvíz alsó szakaszán foganatosítandó árvízvédelmi munkálatokra vonatkozó tervezet kidolgozását megelőző mozzalmat előidézték a következőkben foglalhatók össze:

1. A völgy legalsó része, amely amugy is a viszonylag legmélyebb fekvésű, legkisebb esésű és rendszerint túlnedvességben szenved, az utóbbi évek szelíd lefolyású árvizeitől eltekintve — rendszerint mindössze kétszer van az elárasztás veszélyének kitéve.

2. A Siónak vízei a Harctól felfelé terjedő szakaszon, valamint az egyesült két vízfolyás vízei a vámkuton aluli legalsó szakaszon egyaránt zárt mederben vannak befoglalva, míg ugyanezen vízrendszer egy közbeeső szakasza (a Harctól a vámhídig terjedő szakasz) szabadjárva van hagyva; ennek természetszerű eredménye a közbeeső szakaszon a meder visszafelődése, ami a felső mederrészre is minden esetre káros hatása. Hogy pedig ez nem pusztá hydrotechnikai coria, azt a kétséget kizárólag beigazolvá láthatjuk, ha az eredeti felvételeket a most legutóbb készült felvételekkel egybeahasonlítjuk, amely összehasonlítás eredményeként a Sió medre 0.60, a Sárvízé pedig 1.0—1.20 m. emelkedést mutat. Hogy pedig a medernek ilyenét visszafelődése meg nem állapodik, hanem ellenkezőleg tovább halad, az bővebb magyarázatot nem igénylő egészen természetes tény.

3. Ugyanezen a vízrendszer egy közbeeső szakaszán támadó és a meder és árvizek szabályozatlan voltából eredő káros következményként végül a kanyargások képződésére kell reá mutatnunk, amelyek sem a vízfolyási viszonyokra, sem a hajózás érdekeire kedvezők nem lehetnek.

A felsorolt bajok orvoslása az előfektvő terv szerint akként volna elérendő, hogy mindehát ott, ahol ma töltések nincsenek, avagy azok nem megfelelő méretűek, kellő méretű töltések építtessenek, a meder pedig alkalmas vonalozású átmészések kiásása útján szabályoztassék. Ezen alapelv szerint töltés volna építendő a Sió balpartján a régi Sió töltés harci végpontjától az agárdi hidig, továbbá az egyesült meder mindkét partján ezen agárdi hídától a szekszárdi vámhídig, valamint a Sárvíz mindkét partján az egyesülési ponttól Kölesdíg, végül a Völgyesi árok mind két partján a szekszárd—agárdi utig.

Az építendő töltések méreteit a terv akként állapítja meg, hogy annak koronája az 1893-iki árvíz színe fölött 0.65 méter biztonságot nyújtson, a koronaszélesség 3.0 méter, a rézsút víz felől 1:1, száraz felől 2:3 hoz hajlók legyenek és a töltés a szülkés helyeken 2.0 m. széles padka erősítést nyújtson.

A tervezett munkálatokra a költségelőírányzat 600 ezer köbméter földmozgósítást kerekén 304 ezer korona költséggel irányoz elő. Erre nézve azonban már eleve ki kell jelentenünk, hogy az előírányzat költség a munkálatok foganatosítása teljes biztonsággal elég aligha lesz, mert a tervezet kidolgozása óta eltelt hosszabb idő folyamán ugy a munkabérek, mint a föld értéke tudvalevőleg tetemesen emelkedtek, úgy hogy e címen mintegy 60—70 ezer korona többletköltségre kell számítanunk.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: meleg, északon, nyugaton zivatarok.

— **A közös hadsereg köréből.** Lovag Sorétic Tivadar cs. és kir. 34-ik gyalogezredbeli számfőlöti őrnagy a kassai gyalogsági hadapródiskolai parancsnokságtól a cs. és kir. 69-ik gyalogezredhez osztották be. Tretelszky Tivadar cs. és kir. 69-ik gyalogezredbeli számfőlöti őrnagyot a pozsonyi gyalogsági hadapródiskolai parancsnokságtól a cs. és kir. 71-ik gyalogezredhez helyezték át. Együttal az előbbi a Ferenc József rend lovagkeresztjével, az utóbbi pedig a katonai érdemkereszttel tüntették ki.

— **Betegség.** Mély részvételt keltett városzerte az a hír, hogy a fehérvári orvosi kar doyenja, dr. Fanta Adolf kedden délelben súlyosan

megbetegedett. Családjával a szőlőhegyen nyaral s délelőttönként be szokott jönni a városba ügyei elintézése végett. Dél tájban kocsiá érte ment s megdöbbenve látta, hogy az öreg ur a szoba padlóján elterülve fekszik. Hogy meddig fektült ott, nem tudják. A kocsi rögtön értesítette leányait, Báró Jenőné és Tóth Gézané, a kik rögtön a beteghez siettek és ágyba fektették.

Nemsokára megjelent Révy Ferenc főorvos, a kik szélhűdést konstataált. A beteg állapota azóta állandóan válságos. Néha beszél egy-két szót, de legnagyobbbrészt apathikus nyugalomban tölti az órákat. A 70 éves öreg ur iránt városzerte általános részvét nyilvánul.

— **Uj templom.** Budakalázon az ujjonnan épült rom. kath. templom felszentelése értesülésünk szerint szeptember hó 15-én fog fényes ünnepségek keretében megtartani. A felszentelést Prohászka püspök ur fogja nagy papi segédlettel végezni. A templom román stýben épült. A belső berendezés pedig, oltárok, szószék, gyónószék, padok, stb. mind egy egy művészi alkotás lesz. Hogy a templom berendezése valóban ily pazar kivitelű lesz, főérdeme ebben a nemrég ide helyezett főtsz. Robl János adminisztratornak, ki fáradságot nem ismerve mindent elkötvetett, hogy templomát minél díszesebbé tegye. Fáradságát azonban siker koronázta, a mennyiben sikerült neki e célra három heti rövid idő alatt 18 ezer koronát összegyűjtenie. A művészi kivitelű belső berendezéssel ugyancsak Gavora és Hausner budapesti jóhírnevű cég bízott meg, ki a legutolsó időben József főherceg megbízásából az alesuti, majd pedig a bicsei, belyei, marosludasi, görögnyeszentimrei, szentmiklósi stb. templomok teljes belső berendezését végezteti a legnagyobb elismerésre és megelégedésre.

— **Nemzeti sakkverseny.** Sakkozóink által rendezendő sakkversenyre, amely folyó hó 5-én kezdődik, az ország legjobb sakkozói adták be nevezéseiket. A rendezőség nagy reményvel néz a verseny eredménye elé s azt hiszi, hogy a győri első nemzeti verseny után, amely a mult évben zajlott le, ezen második versenynek döntő befolyása lesz az országos sakk szövetség megalakulására. Ezen szövetség megalakulása, a nemzeti sakkéletnek az utóbbi időben történt fellendülése óta, elsősorú szükséglet. Erre különben már a győri, de különösen a most rendezendő verseny szabályainak megalkotásánál rájöttek. Jelentős körülmény a szövetség megalakulása tekintetében az is, hogy a sakk szövetség megalakításának régebbi harcosai azon határozottan kifejezett óhajjal jelennek meg versenyünkön, hogy az országos szövetséget létrehozzák. Amint látjuk, az őskoronázó város sakkozói által rendezendő második nemzeti versenynek végcélja szép és nagy jelentőségű.

Reméljük, hogy a közönség ezen célokra való tekintettel is, érdeklődni fog a verseny menete iránt, ezzel is kellemszed téve versenyző vendégeinknek az itt tartózkodást.

A versenyzők nagy része már folyó hó 4-én megérkezik s tiszteltükre vasárnap este a tóvárosi olvasókör helyiségében fél 9 órakor bankett lesz, amelyre ezután hívja meg a rendezőség a közönséget.

A versenyre ezideig a következő nevezések érkeztek be: Abonyi István, Barász Zsigmond, Forgács Leó, Földes Gyula, Gajdos János, dr. Kepes Ferenc, Merényi Lajos, Steiner Bernát, Wischogrod A. Pál (Budapest), Müller Nándor (Szombathely), Dalmy Barna (Debrecen), Székely Jenő (Győr), Smogrovics Jenő, Réti Richard (Bazin), Demeter Konrád (Lipótvár) és Kovács Gábor (Tiszacséde). Ami sakkozóink közül Exner Győző s talán egy-két ambíciósabb fiatal játszó.

A verseny céljaira ujjabban a következő adományok érkeztek: Székesfehérvár város. kir. város 200 k., nagysolymosi Konc Frigyes 30 k., Kereskedelmi Csarnok 25 k., Kenessy Kálmán 20 k., dr. Csáp Miklós 20 k., dr. Steiner Adolf (Temesvár) 20 k., Kelemen József (Kassa) 11 k., Tattay István 10 k., Konyovits Miklós (Zágráb) 10 korona. A lelkes adományozóknak ezután is köszönetet mond a sakköz társaság.

— **A hitoktatók fizetésjavítása.** A mint megírtuk már, a minister visszautasította a városi

közgyűlés azon határozatát, a mely szerint a hitoktatók évi 400 kor lakbért kapjanak. A miniszter leirata legutóbb foglalkoztatta a városi tanácsot a mely kimondotta, hogy az augusztusi közgyűlés elé javaslatot fog beterjeszteni, hogy a hitoktatók a jelzett összeget fizetési pótlék címen kapják. Ugyan azt a minister is jelezte már. Javaslatát méltányossági szempontokkal támogatja a tanács, a mennyiben a hitoktatók a velük egyrangú tisztviselőknél alacsonyabb fizetést kapnak s foglalatosságuk egyszersmind kizárólagos existenciájukat is képezi.

— **Önkéntesi vizsga.** A törvény értelmében az önkéntességi jogosultságra előkészítő vizsgáról visszaléptek csak egy évre tehetnek vizsgát. A honvédelmi minister értésére adja a városnak, hogy akiket betegség akadályozott a vizsgának letételében, felgyógyulásuk után azonnal tehetnek vizsgát.

— **Érdekes újítás.** Fekete Géza, az Otthon kávéház tulajdonosa nagyszerű újítással kedveskedik vendégeinek, a mely mindenestre a város közönségét is fogja érdekelni. Tágas, a modern igényeknek teljesen megfelelő kávéházában mozgófényképek apparatust rendezte be, a mely esténként több ezer méter hosszúsagu filmet, vagyis képsorozatot mutat be. A képek hetenként változnak. A bejárat szabad s a vendégek továbbra is mérsékelt árakat fizetnek. Fekete Géza nagy összegbe kerülő befektetésre vállalkozott ezen érdekes újítással, a melynek költségei 7—8000 koronára rughak. Remélhető, hogy a fehérvári közönség viszont szívesen fogja látogatni városunk ezen legszolidabb, legelegánsabb s legérdekesebb kávéházát.

— **Felfüggesztett gyűlés.** A kereskedelmi alkalmazottak tegnapi este gyűlést hívtak egybe, melynek tárgya lett volna a 9 bizalmi férfi választása az Országos betegsegélyző pénztár intézőségébe. A gyűlés Zavaros Aladar rendőrfelkapitány iparhatósági kiküldött jelenlétében rendben ment volna, ha a cuclisták elő nem szedik jól ismert fogásaikat, melyekkel a saját szabadakarukat óhajtották nyelbe tüni. Kivántak volna pedig 8 zsidó és egy cuclista keresztényi bizalmi (!) férfit. Természetes dolog, hogy a keresztény kereskedelmi alkalmazottak sem hagyták a maguk jussát s ők szintén kandidáltak jelöltjeiket. Első sorban pedig kiket az ellen, hogy többen közülük meghívót sem kaptak. A rendőrfelkapitány többször megkísérelte a rend helyreállítását, azonban végre is fel kellett oszlítani a gyűlést. Néhány zsidó gyerek meg azzal növelte a fejtelenséget, hogy ablakokat nyitott, hogy az éktelen lármá a világ füleibe is bejusson s hirdesse a jogot. Még is lett a következménye. Sokan sereglettek az utcán össze a csudára. A gyűlés feloszlásával kapcsolatban pedig a kapitány ma este a városház nagytérképben új gyűlést jelölt ki.

— **Kinevezések.** Havranek József kir. tanácsos polgármester az Opálka Lajos annyakönyvvizetőségi szolgának vár. javadalmi ügynökké tétét véglegesítésével megürlt állásra Braustädter Antal, a 6. tüzoltó állásra pedig Krónusz József önkéntes tüzoltót nevezte ki.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** E hó 20-án lesznek a megyebizottsági tagválasztások. A régi bizottsági tagok mandátumai közül a következők lépnék ki, a kiket ujra, vagy a kik helyett újakat választ a választók serege:

Huszár János Aba, Kovács Lajos Vértessacsna. Dr. Mészöly József és Sajgó Gusztáv Adony. Libits Adolf Alcsut. Tóth Lajos és Galter Frigyes Baracska. Gölnér Károly és Balogh György Bicske. Ringhoffer Endre és Moro Mihály Bodajk. Udvardy János Csákerény. Szabó Sándor és Deák Lajos Csákvár. Szilárdy Károly és Kasza János Cece. Dr. Adler Béla és Ede I. Csör. Kósa Miklós Fehérvárcsurgó. Salamon Róbert és Nyuli János Dunapentele. Kubinyi János és Baly György Sáregres. Gerő István, Károly Zsigmond és Farkas József Ercsi. Kovács Lajos, Pelczner Mihály és Kádár Lőrinc Erd. V. Balogh Lajos, Braun Lajos és Puskás János Etyek. Hajós József, Birnbauer János és Kugler János Felcut. Vajda Gyula és Virág Ferenc Hercegfalva. Brandt János és Somogyi Gyula Iszakszentgyörgy. Kovács Béla és Angeli András Isztimér. Szabó István Kátöz.

Babay Kálmán és Babay Dezső Sárkereszt. Urhazy Lajos és Krécsy Károly Lovasberény. Brachfeld János Mány. Frey János, Abela József és Korb Mihály. Mór I. ker. Vidor Géza. Mór II. ker. Br. Durnéisz Sándor Pákozdi. Nagy József és Deli István Pátka. Vértessy Vencel és Kapocs Péter Nagyperkátá. Ifj. Wagner János Pusztavám. Fantusz Fülöp, ifj. H. Földes János és Ferenczy János Polgárdi. Ifj. Rézman Pál, Führer Sándor és Hay Antal Éacalmás. Heltay Jenő, Salamon György és Huszár Dezső Sárbogárd. Dr. Vész Ignác és Léway Lajos Sárkeresztur. Káldorovits Árpád Sárszentmiklós. Koncz Imre és Vajda György Seregélyes. Truka Sándor Soponya. Valper József és Fazekas Sándor Szabadbáttány. Ifj. Farkas Pál és Csajághy József Sárszentmihály. Kutassy Ferenc és Andráskovics József Tác. Peterdy Károly és Köhler Albert Vál. Br. Mann-dorff Géza dr., Szűts Károly és Csuh Mihály Velence. Báró Jenő, Halmos György és Perl Jenő Zámoly. Dr. Fekete Izidor Sárosd.

— **A-sztrájk.** Az építőmunkások sztrájkja tegnap léket kapott. Pénzes Imre építőmester ugyanis, a kinek nagyszabású építési vállalata van, aláírta a keresztény szociálisták követeléseit. A szociáldemokraták, a kik elvárták volna, hogy a keresztény szociálisták semmiféle körülmények között ne dolgozzanak, éktelen dühbe gurultak. Mivel azonban a keresztény szociálisták csak a bárcarendszer ellen akarták együtt küzdeni a szociáldemokratákkal, továbbá csak a munkában való békességben akartak velük szolidaritást lenni, nem érzik magukat találva a mokrák vajdától.

— **Kirándulás.** A DV. vasut munkásai 28-án Balaton-Aligára rendezték jól sikerült kirándulást. A munkások reggel 7 órakor indultak külön vonaton a DV. zenekar vig. női társulat. Megérkezés után általános fürdés volt, majd pedig a DV. pompás zenekara hangversenyére mellett szó-rakozott a jókedvű közönség. A délután folyamán társasjáték, különféle tréfás produkció szolgált mulatsággal. Este a DV. dalegyüttes aratott sok babért gyönyörű énekszámával. A hangversenyen jelen volt a fürdőző közönség is. A kirándulók éjjel 12 órakor tértek vissza kellemes emlékekkel.

— **Két óra után haza!** Ezt a tisztas rendszabályt hozta a tegnapielőtti tanácsülés, mikor a kávéházi zárórától volt szó. E szerint a legközelebbi közgyűlésen föl el a kérdés, 2 óra után bezárulnak-e a kávéházak kapui? Hát bizony idejében van a kávéházakban divó heje-huját szükbebb keretek közé szorítani, már csak azért is, mert rüdnék muszáj lönyni.

— **Az előszálási gyilkosság ügyére vonatkozólag a következő részletes jelentést tettük:**
Gremspurger Pál juhászszámadó a múlt év szeptemberében szolgálatába fogata Palánka Imre 24 éves juhászlegényt. A legény szemet vetett a számadó 14 éves Katicza leányára, aki bár észrevelte a juhász vonzódását, de nem tulajdonított neki semmi fontosságot. A számadó azonban csakhamar észrevelte a juhász szerelmét s megtiltotta leányának, hogy a legénnyel szóba álljon. A múlt télen a számadó egész családja tifusba esett, a fiatal Katicza kivételével, aki családja betegsége alatt a háztartást vezette s így többször alkalma nyílt a juhással találkozni. Palánka Imre ezalatt az idő alatt halálosan beleszeretett a leányba, Gremspurger azonban, miután felgyógyult, kiutasította házából a legényt. A juhász azonban nem tudta feledni szerelmét, elhatározta, hogy inkább megöli magát is, meg a lányt is, semhogy más legyen Katicza. Jul. 23-án bement Dunaföldvárra s egy revolvert vásárolt, azonkívül élesre fente juhászkését s így felfegyverkezve, éjnek idején a számadó házához lopodzott. A nyitvahagyott ablakon a tonyháta másszott, onnan pedig a szobába, melyben Katicza és idősebb nővére aludt s meggyújtotta a mécesét. A világosságra felébredt Katicza nővére s meglátva a legény kezében a fegyvert, bátor elszántsággal rávetette magát s kicsavarta kezéből a revolvert. A dulakodást meghallották a szomszédos szobában. Ott azonban Palánka, aki a kiutasítás miatt régóta bosszút forralt Gremspurger ellen, késével öt hasbaszarta. Majd rárohant a kétségbeesésében tehetetlen Katiczára s felhasította a gyomrát, úgy: hogy a leánynak egész belső része kifordult. Azután a legény az ágyra feküdt s elvágta a saját torkát. Ekkor már az apa is kijött a szo-

bából, akire nehogy baja essék előzőleg az idősebbik lánya az ajtó rászarta, de már későn érkezett. Az anyát és leányát átvitették a másik szobába s azonnal orvosért küldtek. A gyilkos erre már elvérzett, a leány pedig a sok vérvesztés következtében vasárnap meghalt. Az anya, kinek veséjét szűrta át a gyilkos, még aznap egy leány-gyermeknek adott életet. s ma is élet-halál között lebeg.

Dr. RIFFER GÉZA egyet. orvosdótor. D. V. műhely orvosa lakását f. 6. augusztus hó 7-én Rákóczi- (Kórház-) utca 9. szám (Hoffmann-ház) alól a szemkürt fekvő (püspökkert sarok, Számer-féle) ház I. emeletére tette át. Bejárat a kanális felőli oldalon, az izr. templom átteleneben.

— **Szökött katona.** Nikolics Milos ulánus közkatoná bűnei miatt nem egyszer vezekelt már az egyesben. Legutóbb kerékpárolás miatt lakta a börtönt. Ellopta egyik altiszjének kerékpárját s azt letébe helyezte egy maroshegyi földmivesgazdánál azzal a meghagyással, hogy majd, ha a katonáknál leszerel, kiválja a biciklit. Szép reményeinek azonban elejét vágta a pötöllel rabló-gyilkosság. Mikor a kerékpárosok után kutattak, megjelent a színen Nikolics vitéz kerékpárja. Ne-zét vette ennek valahogy a vitéz nem várta meg, hogy he zárják, megszökött. Menekülő útját azonban szerencsére elvágta Seregélyesen a csendőrök kezébe került. Ezek után viszont látta Fehérvárt. Minthogy pedig menekülése közben megbetegedett, egyelőre a csapathozá rabszta-lyán helyezte el a katoná regula. Itt egyideig csak nyugodtan megfért a bőrében, mikor aztán meguntá a rabéletet, letörte ágyának egyik lábát, ezzel kifeszítette börtönének ablakát, megmászta a vasrácsot s elnyelte a messzeség. A szökött katona kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult.

— **Kimutatás a jótékony nőegylet saját pénztára javára eszközölt általános gyűjtéséről,** mely 1792 korona 17 fillért eredményezett:

(Folytatás.) Özv. Vecsery Lajosné, Vida Dezsőné, Vanka Ferencné, Wolner Sándorné, Wachtl Jánosné, Zsigray Sándorné, özv. Závodnik Sándorné, Zachr., N. N. 1—1 kor.

Ambach József, Bernáth Pálné, özv. Gerberné 80—80 fill.
Krausz Morné, Major Józsefné, 70—70 fill.

Ackermann Mártonné, Ackermann Erzsébet, Beke Gyuláné, B., Bach Sándorné, özv. Bauer, Györgyné, Burg Hermanné, Denkovits Jánosné, Deak Ferenc, Fröschl Ferencné, özv. Felber Fülöpné, Fekete Análné, Gánsi Bözsi, Gál Mari, Halvachs Józsefné, Héjji Erzsébet, özv. Hornikné, özv. Jávor Józsefné, Komlósi Mihályné, Kovács Mihály, özv. Karádi Lajosné, Kovács Lajos, Lotka Istvánné, Molnár Jánosné, Márkus Mór, Márz Jánosné, Mockerné, Máté Simonné, Noficzter Jánosné, Nagy Ferenc és 3 N. N., Periahy A. Istvánné, Pál József, Spránitz Mari, Szakál Análné, Szili Józsefné, Szabó Andrásné, Sturm nővérek, Schrimpfdorfer Ferenc, Szilap Jánosné, Schütz Kálmánné, Schlesinger Teréz, Szabó Józsefné, Schwerer Antal, Schwarcz nővérek, Tehel József, Varga Istvánné, Weisz Adolfné, 60—60 fillér.

Ambachné, Berger Gyula, Csúcs Károly, Dudás törzsermester, Fischer Gy., Fűzi Jánosné, Horváth Mihályné, Kuntler Józsefné, özv. Mirth F.-né, Musitz Kálmánné, Noszko Gyula és 2 N. N., Schön F., Siern, Tehel Miksáné, Urovics 50—50 fillér.

Arany Andrásné, Bogyá Ferencné, Bori Józsefné, özv. Balog Istvánné, Bakos János, Binder Gyuláné, Barát Jánosné, Brill Lipótné, Bodó Károlyné, özv. Erhard Edéné, Farkasné, Fischer Mihályné, Fábiani Józsefné, Fekete Andrásné, Gabravits István, Gánsi Ignác, Gígler Béláné, Gebauer Jánosné, Goldschmid Adolfné, Gáncs Istvánné, Gál Andrásné, Halász Jánosné, Hérics Ferencné, Horákné, özv. Horváth Lászlóné, Hunyady, Herczeg Mátyásné, Havas, Jungbluth Józsefné, Jakubek Tivadarné, özv. Jankovits Imréné, Kósa Ferencné, Kamel József, Kocsek Ignác, Kuti Fülöpné, Kellerné, Király Jánosné, Kis Istvánné, Kis József, Kintelhofer Antal, Kalauz Istvánné, Krausz, özv. Kintelhofer Ferencné, Kövesdiné, Löwi Betty, Lániczky István, Licnekert J., özv. Lasits Istvánné, Lőrinczi Sándorné, Ligner Nándor, Meizer Imréné, özv. Máté Józsefné, Muskovics Pálné,

Mayer Jánosné, Merson Simonné, Móna-Róza, Mészáros Istvánné, Munkácsyné, M. O. M. L.-né Naczófi Jenőné, Nagy József, Nagy Lajosné és 14 N. N., Országh, Orbán István Parapak Sándorné, Perli Elekné 40—40 fillér.

— **Öngyilkosság.** Bencsik István váli földmives régóta szenvedett súlyos bélbajban. Hitét, reményét, Istenben való bizalmát elvesztve, hozzátartozói előtt folyton azt hangoztatta, hogy önkézzleg vet véget életének. Julius 27-én éjjel aztán be is váltotta szerencsétlen ígérteit. Klopódzott a lakásból s a tyukölőre felfüggesztette magát. Borzalmas tettét csak másnap reggel vette észre felesége, ki miután reggel ágyában hült helyét lelte, keresésére indult. Meghült ereiben a vér; mikor férjét holtan látta. Segélykiáltására megjelentek a szomszédok, s levágták az öngyilkos embert. Levelet-hagyott hátra, melyben súlyos bélbaját mondja öngyilkosságának okául.

— **Vészik az ősi virtus.** Innen-onnan már azt is elfeledjük, hogy magyarok volnánk. S a nép, az Istenadta nép, mely eddigelő faji sajátosságainak olyan konzervatív gardédmája volt, szintén kezdő magáról lehátrálni a magyarság speciális tulajdonait. Szóval civilizálódunk és haladunk. Ezt bizonyítja a Csöngy Sándor meg a Somogyi István esete is. Mindkettő seregélyesi legény. Valami fölötti összeszóllakoztak és — itt következik a tanulság. Az efféle társadalmi érintkezések magyar gyártmányu lebonyolítója tudvalevőleg bicska, vagy fokos szokott lenni. Csöngy Sándor azonban megelégedkezve apát hiterő — lapátal hagya helyben Somogyit, hogy ez 8 napig nyomta az ágyat. — Szóval: vészik az ősi virtus.

— **Engem ugat minden kutya...** A Weisz és Tull cég börgyarába tegnap tolvajok férköztek s már ráncigálták is a nyers bőrt zsvány szándékából. Azonban a kutyaugatás megmentette a kapitulumot. A zörejre megjelentek a színen a kutya s a tolvajok eleremítették szándékuktól. Talán már túl járnak az operáción.

— **Házról házra s kapitányaságra,** Reich Gyula budapesti lakos kocsiá rákott vagy 800 kor. ára üveget s szerencsentrá indult falvakon pusztálkon, városokon keresztül. Jó borsosan tudott a holmikon, migem Fehérváron befegytek terveit. A rendőrség elcsipte a hálólot s miután nem tudott számot adni sáfárkodásáról, 40 koronára pénzbüntetést szabott rá. Egyben pedig kiadta neki az utat. Alig, hogy távozott a hálólot, egymás után jöttek a fehérvári üvegkereskedők, hogy bevádolják a kotnyeleskedőt. Derűs arccal vették tudomásul a kapitány intézkedését.

— **Szülőföldem, szép határa...** Sturc Károlyt az életküzdelmek Pestre vetették. Szomorú szívvel hagyta el szülőfaluját, Pátkát, nem tudván, hogy szép határát megátja-e valahára? A sors kedvezett. Egyes-bajos dolgai visszahozták szülőfalujába. Csakó Károlyval volt leszámolni valója. A számadás okáról sokat rebesgettek a faluban, de hagyjuk a szóbeszédet. Csak az a sajnálatra méltó, hogy a számadásban még forgópiszoly is szerepelt. Elég az hozzá, hogy Sturc-trucból rálött Csakóra. A lövés csattanója majd csak a törvény-szék előtt lesz, hova az ügyet nyomban áttették.

— **Állategészségügy.** Csákváron és a hozzá tartozó Forna pusztán a május óta pusztított sertésvész végképpen megszűnt.

— **Hejehujja.** Pázmándi Nagy János seregélyesi kocsmájában nagy cécut csapott négy legény: Kuczi István és György, Pozsgai József és Pap István. Daloltak, üvegekkel dobáloztak, sőt Kuczi György még a revolveréből is lövöldözött. Az a kiöltő golyó aligha megmen fekszi a gyomrukát, mert mind a négyet fejlejtették a bíróságnál.

— **Csetepaté.** Pap Márk felsőbaránci dohányos a napokban összehalkasztott Gödér József kollégájával. A csetepaté vége az lett, hogy Pap uram összetörte kebelbarátjának szobabrendezését, mikor pedig szűrét az utcára tették, az ablakoknak ment neki, Garázdálkodásában a seregélyesi csendőrség állította meg.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

Meghívó.

A Rácalmási Keresztény Hitelszövetkezet

IV. Évi Rendes Közgyűlését

1907. évi augusztus 15-én (csütörtökön) délután 4 órakor saját helyiségében fogja megtartani, melyre a hitelszövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.

Kelt Rácalmáson, 1907 évi augusztus 23-án
Az Igazgatóság.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. A zárszámadás előterjesztése.
3. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása.
5. A felügyelőbizottság választása.
6. Négy választmányi tag választása.
7. Esetleges indítványok tárgyalása.

A zárszámadások a közgyűlést megelőző 8 napon át a szövetkezet helyiségében közszemlére ki lesznek téve és a tagok által betekintheők.

A tagok száma.

I. évtársulat	70 tag 102 részlettel
II. "	39 tag 47 "
III. "	31 tag 48 "
IV. "	57 tag 77 "
Összesen	197 tag 274 részlettel

Kelt Rácalmáson, 1907 július 28-án.

Az igazgatóság.

A Rácalmási Keresztény Hitelszövetkezet 1906/7 üzleti évi mérlege.**V a g y o n - m é r l e g .**

V A G Y O N	Korona		F i l l .	T E H E R	Korona		F i l l .
Készpénz	112	87		Heti betét tőke	17426	50	
Kölcsöntőke	30310	04		Heti betét kamata	1448	31	
Leszámitolt váltó	6920	—		Kamatkozó betét	18395	11	
Kamathátralék	30	—		Tőkésített kamat	840	91	
Szövetkezeti ház	4800	—		Viszleszámitolt váltó	4850	—	
Berendezés	595	88		Tartalékalap	6	98	
Szervezési költség	207	39		Egyenleg nyereség	8	37	
Összesen	42976	18		Összesen	42976	18	

Rácalmáson, 1907. június hó 30-án.

Braun Mihály s. k.,
vezérigazgató.

Gönczöl Antal s. k.,
elnök.

Sőr Ignác s. k.,
igazgató.

Józsa Pál s. k.,
igazgató.

Stuhl Ádám s. k.,
igazgató.

Sőr Ferenc s. k.,
igazgató.

Jelen vagyon-mérleget megvizsgáltuk, a fő és mellékkönyvekkel, valamint az értékekkel és kimutatásokkal összehasonlítva, azokkal megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Rácalmáson, 1907. július hó 28-án.

Ifj. Fekete János s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Lang Imre s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Hakk István s. k.,
felügyelőbizottsági elnök.

Nyeresség- és veszteség-számla.

N Y E R E S É G	Korona		F i l l .	V E S Z T E S É G	Korona		F i l l .
Beiratási díj	41	50		Heti betéti kamat	747	02	
Heti betéti könyv	18	—		Kamatkozó betéti kamat	904	22	
Kölcsönkamata	2483	07		Viszleszámitolt váltó kamata	327	22	
Kezelési díj	56	43		Személyzet fizetése	194	—	
Kamathátralék	30	—		Tőkekamatadó	83	77	
Házbér	190	—		Kincstári és községi adó	191	57	
Kölönféle	60	08		Berendezés	35	40	
Összesen	2879	08		Tartalék kamata	—	33	
				Üzleti költség	386	18	
				Nyeresség	8	37	
				Összesen	2870	08	

Kelt Rácalmáson, 1907. június hó 30-án.

Braun Mihály s. k.,
vezérigazgató.

Gönczöl Antal s. k.,
elnök.

Sőr Ignác s. k.,
igazgató.

Józsa Pál s. k.,
igazgató.

Stuhl Ádám s. k.,
igazgató.

Sőr Ferenc s. k.,
igazgató.

Jelen nyereség- és veszteség számlát, a nyereségre vonatkozó indítványt megvizsgáltuk, mindenben helyesnek és rendben találtuk.

Kelt Rácalmáson, 1907. évi július 23-án.

Ifj. Fekete János s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Lang Imre s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Hakk István s. k.,
felügyelőbizottsági elnök.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.